C/2025/667

2025 2 10

TARYBOS REKOMENDACIJA

2025 m. sausio 21 d.

kuria pritariama Airijos nacionaliniam vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniam struktūriniam planui

(C/2025/667)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnį,

atsižvelgdama į Reglamentą (ES) 2024/1263, ypač į jo 17 straipsnį,

atsižvelgdama į Komisijos rekomendaciją,

kadangi:

BENDROSIOS PASTABOS

(1) 2024 m. balandžio 30 d. įsigaliojo reformuota ES ekonomikos valdymo sistema. Pagrindiniai reformuotos ES ekonomikos valdymo sistemos elementai yra Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros ([1]) kartu su iš dalies pakeistu Reglamentu (EB) Nr. 1467/97 dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo ([2]) ir iš dalies pakeista Tarybos direktyva 2011/85/ES dėl valstybių narių biudžeto sistemų ([3]). Šia sistema siekiama skatinti patikimus ir tvarius viešuosius finansus, tvarų ir integracinį augimą bei atsparumą įgyvendinant reformas bei pasitelkiant investicijas ir užkirsti kelią perviršiniam valdžios sektoriaus deficitui. Be to, ja valstybės narės skatinamos prisiimti atsakomybę ir skiriamas didesnis dėmesys vidutinės trukmės laikotarpiui ir veiksmingesniam bei nuoseklesniam taisyklių laikymosi užtikrinimui;

(2) naujosios ekonomikos valdymo sistemos pagrindas yra nacionaliniai vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniai struktūriniai planai, kuriuos valstybės narės pateikia Tarybai ir Komisijai. Šiais planais siekiama dviejų tikslų: i) užtikrinti, kad, *inter alia*, iki koregavimo laikotarpio pabaigos valdžios sektoriaus bendroji skola imtų patikimai mažėti arba liktų apdairaus lygio, ir kad valdžios sektoriaus deficitas vidutinės trukmės laikotarpiu būtų sumažintas ir išliktų mažesnis už 3 % BVP pamatinę vertę, ir ii) užtikrinti, kad būtų įgyvendintos reformos ir investicijos, kuriomis reaguojama į pagrindinius Europos semestro kontekste nustatytus iššūkius ir atsižvelgiama į bendrus ES prioritetus. Tuo tikslu kiekviename plane turi būti pateiktas vidutinės trukmės įsipareigojimas laikytis grynųjų išlaidų ([4]) plano, kuriuo veiksmingai nustatomas biudžeto apribojimas plano įgyvendinimo laikotarpiu, apimančiu ketverius ar penkerius metus (priklausomai nuo įprastos valstybės narės teisėkūros institucijos kadencijos trukmės). Be to, plane turėtų būti paaiškinta, kaip valstybė narė užtikrins, kad būtų įgyvendintos reformos ir investicijos, kuriomis reaguojama į pagrindinius Europos semestro kontekste, visų pirma konkrečioms šalims skirtose rekomendacijose (jei taikytina, įskaitant rekomendacijas, susijusias su makroekonominio disbalanso procedūra (MDP)), nustatytus iššūkius, ir kaip valstybė narė atsižvelgs į bendrus Sąjungos prioritetus. Fiskalinio koregavimo laikotarpis apima ketverių metų laikotarpį ir gali būti pratęstas ne ilgiau kaip trejais metais, jeigu valstybė narė įsipareigoja vykdyti atitinkamas reformas ir investicijas, atitinkančias Reglamente (ES) 2024/1263 nustatytus kriterijus;

([1]) 2024 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97 (OL L, 2024/1263, 2024 4 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) 2024 m. balandžio 29 d. Tarybos reglamentas (ES) 2024/1264, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 1467/97 dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo paspartinimo ir paaiškinimo (OL L, 2024/1264, 2024 4 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) 2024 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyva (ES) 2024/1265, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2011/85/ES dėl reikalavimų valstybių narių biudžeto sistemoms (OL L, 2024/1265, 2024 4 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) Grynosios išlaidos, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/1263 2 straipsnyje, t. y. valdžios sektoriaus išlaidos, atėmus i) palūkanų išlaidas, ii) diskrecines pajamų priemones, iii) Sąjungos programų išlaidas, kurios visiškai atitinka pajamas iš Sąjungos fondų, iv) nacionalines išlaidas bendram Sąjungos finansuojamų programų finansavimui, v) bedarbio pašalpų išlaidų ciklinius elementus ir vi) vienkartines bei kitas laikinąsias priemones.

(3) pateikus planą, Komisija turi įvertinti, ar jis atitinka Reglamento (ES) 2024/1263 reikalavimus;

(4) remdamasi Komisijos rekomendacija, Taryba tuomet turi priimti rekomendaciją, kurioje nustatomas atitinkamos valstybės narės grynųjų išlaidų planas ir, kai taikytina, pritaria reformų ir investicijų įsipareigojimams, kuriais grindžiamas fiskalinio koregavimo laikotarpio pratęsimas;

PASTABOS DĖL AIRIJOS NACIONALINIO VIDUTINĖS TRUKMĖS LAIKOTARPIO FISKALINIO STRUKTŪRINIO PLANO

(5) 2024 m. spalio 15 d. Airija Tarybai ir Komisijai pateikė savo nacionalinį vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinį struktūrinį planą. Planas pateiktas pratęsus Reglamento (ES) 2024/1263 36 straipsnyje nustatytą terminą, kaip susitarta su Komisija, atsižvelgiant į Airijos nurodytas priežastis;

Procesas iki plano pateikimo

(6) Airija atitiko reikalavimus, kad gautų techninę informaciją, tačiau jos neprašė. 2024 m. birželio 21 d. Komisija Airijai pateikė pagrindines pradines sąlygas ir pagrindines prielaidas, naudojamas Komisijos vidutinės trukmės laikotarpio valdžios sektoriaus skolos prognozavimo sistemoje ([5]), kaip nurodyta Reglamento (ES) 2024/1263 25 konstatuojamojoje dalyje, ir jas paskelbė 2024 m. spalio 15 d. ([6]);

(7) pagal Reglamento (ES) 2024/1263 12 straipsnį 2024 m. rugsėjo mėn. vyko Airijos ir Komisijos techninis dialogas. Dialoge daugiausia dėmesio skirta Airijos numatytam grynųjų išlaidų planui ir jo pagrindinėms prielaidoms (visų pirma potencialiojo BVP augimui ir atsargų ir srautų koregavimui), taip pat numatomam reformų ir investicijų, kuriomis reaguojama į pagrindinius Europos semestro kontekste nustatytus iššūkius ir bendrus Sąjungos prioritetus, kurie apima sąžiningą žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, socialinį ir ekonominį atsparumą, energetinį saugumą ir gynybos pajėgumų stiprinimą, įgyvendinimui;

(8) remiantis Airijos plane pateikta informacija, 2024 m. gegužės mėn. pagal Reglamento (ES) 2024/1263 11 straipsnio 3 dalį ir 36 straipsnio 1 dalies c punktą Airija konsultavosi su pilietine visuomene, socialiniais partneriais, regionų valdžios institucijomis ir kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais. Remiantis Airijos plane pateikta informacija, vyriausybė surengė Nacionalinį ekonominį dialogą (NED) – metinį renginį, kuriame suinteresuotieji subjektai gali su vyriausybe keistis informacija apie ekonominius ir socialinius prioritetus. 2024 m. NED diskusijose daugiausia dėmesio buvo skiriama vidutinės trukmės laikotarpiui, atsižvelgiant į vyriausybės įsipareigojimus pagal peržiūrėtą ES fiskalinę sistemą;

(9) Airijos fiskalinė patariamoji taryba (IFAC) pateikė nuomonę dėl makroekonominės prognozės ir makroekonominių prielaidų, kuriomis grindžiamas daugiametis grynųjų išlaidų planas ([7]). Įsitikinusi, jog prognozės atitinka patvirtintiną intervalą, IFAC 2024 m. rugsėjo 23 d. pritarė makroekonominėms prognozėms, kuriomis grindžiamas 2025 m. nacionalinis biudžetas. IFAC mano, jog joms pritarta tuo metu, kai ekonomikos rezultatai viršija potencialą ir kyla rizika, susijusi su pajėgumų suvaržymais šalies viduje;

Kiti susiję procesai

(10) 2024 m. spalio 15 d. Airija pateikė 2025 m. biudžeto plano projektą. 2024 m. lapkričio 26 d. Komisija priėmė nuomonę dėl šio biudžeto plano projekto ([8]);

(11) 2024 m. spalio 21 d. Taryba Airijai Europos semestro kontekste pateikė įvairių konkrečiai jai skirtų rekomendacijų ([9]);

([5]) Pagrindinės pradinės sąlygos ir pagrindinės prielaidos atitinka metodiką, aprašytą Komisijos *2023 m. skolos tvarumo stebėsenos ataskaitoje* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en). Jos grindžiamos Europos Komisijos 2024 m. pavasario prognoze ir jos vidutinės trukmės laikotarpio pratęsimu iki 2033 m., o ilgalaikis BVP augimas ir su visuomenės senėjimu susijusios išlaidos atitinka bendrą Komisijos ir Tarybos *2024 m. ataskaitą dėl senėjimo* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#ireland.

([7]) 2025 m. biudžete pateiktos makroekonominės projekcijos apima 2024–2030 m. laikotarpį.

([8]) Komisijos nuomonė dėl Airijos biudžeto plano projekto, 2024 11 26, C(2024)9056 final.

([9]) 2024 m. spalio 21 d. Tarybos rekomendacija dėl Airijos ekonominės, biudžeto, užimtumo ir struktūrinės politikos.

PLANO SANTRAUKA IR KOMISIJOS ATLIKTAS JO VERTINIMAS

(12) pagal Reglamento (ES) 2024/1263 16 straipsnį Komisija planą įvertino taip:

Kontekstas: makroekonominė ir fiskalinė padėtis ir perspektyva

(13) 2023 m. ekonominė veikla Airijoje susitraukė 5,5 % dėl smukusio grynojo eksporto, daugiausia tam tikruose tarptautinių įmonių dominuojamuose sektoriuose, tačiau vidaus ekonomika išliko stipri. Europos Komisijos 2024 m. rudens prognozėje numatoma, kad 2024 m. ekonomika sumažės 0,5 % dėl tebesamo nepastovumo tarptautinių įmonių dominuojamuose sektoriuose. Numatoma, kad 2025 m. realusis BVP padidės 4,0 % dėl stiprios vidaus ekonomikos ir nuolatinio eksporto augimo. 2026 m. realusis BVP turėtų padidėti 3,6 %, nes vidaus paklausa ir eksportas toliau teigiamai prisidės prie augimo. Numatoma, kad prognozės laikotarpiu (t. y. 2024–2026 m.) potencialiojo BVP augimas Airijoje šiek tiek padidės nuo 2,6 % 2024 m. iki 2,9 % 2025 m., o po to šiek tiek sumažės iki 2,7 % 2026 m. Tai lemia laipsniškas darbo jėgos indėlio mažėjimas ir kapitalo kaupimo poveikio, kuris buvo sumažėjęs 2024 m., didėjimas. 2023 m. nedarbo lygis buvo 4,3 % ir Komisija prognozuoja, kad jis sieks 4,4 % 2024 m., 4,4 % 2025 m. ir 4,5 % 2026 m. Prognozuojama, kad infliacija (BVP defliatorius) sumažės nuo 3,6 % 2023 m. iki 3,3 % 2024 m. ir 2025 m. pasieks 2,1 %, o 2026 m. – 1,7 %;

(14) kalbant apie fiskalinius pokyčius, 2023 m. Airijos valdžios sektoriaus perteklius sudarė 1,5 % BVP. Pagal Europos Komisijos 2024 m. rudens prognozę jis turėtų pasiekti 4,4 % BVP 2024 m. ir sumažėti iki 1,4 % BVP 2025 m. ir, remiantis nesikeičiančios politikos prielaida, iki 1,3 % 2026 m. Europos Komisijos 2024 m. rudens prognozė apima Airijos 2025 m. biudžeto projektą, kurio pasiūlymą spalio mėn. vyriausybė pateikė nacionaliniam parlamentui. 2023 m. pabaigoje valdžios sektoriaus bendroji skola buvo 43,3 % BVP. Pagal Europos Komisijos 2024 m. rudens prognozę numatoma, kad skolos santykis 2024 m. pabaigoje sumažės iki 41,6 % BVP. Numatoma, kad jis sumažės iki 38,3 % BVP 2025 m. pabaigoje ir iki 36,8 % 2026 m. pabaigoje. Komisijos fiskalinėje prognozėje neatsižvelgiama į vidutinės trukmės laikotarpio planuose nustatytus politikos įsipareigojimus, kol jie nebus pagrįsti patikimai paskelbtomis ir pakankamai tiksliomis konkrečiomis politikos priemonėmis;

Plane pateiktas grynųjų išlaidų planas ir pagrindinės makroekonominės prielaidos

(15) Airijos nacionalinis vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinis struktūrinis planas apima 2025–2029 m. laikotarpį ir jame pateikiamas ketverių metų fiskalinis koregavimas;

(16) plane pateikiama visa informacija, kurios reikalaujama pagal Reglamento (ES) 2024/1263 13 straipsnį;

(17) plane įsipareigojama laikytis 1 lentelėje nurodyto grynųjų išlaidų plano, atitinkančio 5,3 % vidutinį grynųjų išlaidų augimą 2025–2029 m. Pranešama, kad pagal plane numatytą grynųjų išlaidų planą koregavimo laikotarpio pabaigoje (2028 m.) struktūrinis pirminis balansas sudarys 2,3 % BVP. Plane daroma prielaida, kad potencialiojo BVP augimas laipsniškai sumažės nuo 3,1 % 2024 m. iki 2,8 % 2027 m., o paskui padidės iki 3,6 % 2028 m. Be to, plane numatoma, kad BVP defliatoriaus augimo tempas sumažės nuo 3,2 % 2024 m. iki 2,1 % 2025 m. ir išliks tokio lygio iki 2028 m.;

1 lentelė. Airijos plane pateiktas grynųjų išlaidų planas ir pagrindinės prielaidos

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Vidurkis plano galiojimo laikotarpiu 2025–2029	Vidurkis koregavimo laikotarpiu 2025–2028
Grynųjų išlaidų augimas (metinis, %)	9,8	5,1	6,5	4,9	5,4	4,7	5,3	5,5
Grynųjų išlaidų augimas (bendras, nuo 2023 bazinių metų, %)	9,8	15,4	22,8	28,9	35,8	42,3	nėra	nėra
Potencialiojo BVP augimas (%)	3,1	3,2	2,9	2,8	3,6	3,5	3,2	3,1

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Vidurkis plano galiojimo laikotarpiu 2025–2029	Vidurkis koregavimo laikotarpiu 2025–2028
Infliacija (BVP defliatoriaus augimas) (%)	3,2	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1

Šaltinis: Airijos vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinis struktūrinis planas ir Komisijos skaičiavimai.

Plano grynųjų išlaidų įsipareigojimų poveikis valdžios sektoriaus bendrajai skolai

(18) jei plane numatytas grynųjų išlaidų planas ir pagrindinės prielaidos pasitvirtintų, valdžios sektoriaus bendroji skola pagal planą laipsniškai sumažėtų nuo 41,4 % 2024 m. iki 34,0 % BVP koregavimo laikotarpio pabaigoje (2028 m.), kaip nurodyta toliau pateiktoje lentelėje. Prognozuojama, kad po koregavimo vidutinės trukmės laikotarpiu (t. y. iki 2038 m.) skolos santykis toliau nuolat mažės ir bus gerokai mažesnis už 60 % BVP ir 2038 m. pasieks 18,8 % BVP.

2 lentelė. Airijos plane pateikti valdžios sektoriaus bendrosios skolos ir balanso pokyčiai

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2038
Valdžios sektoriaus skola (% BVP)	43,4	41,4	37,9	36	34,8	34	33,1	18,8
Valdžios sektoriaus balansas (% BVP)	1,6	4,5	1,7	1,4	1,1	1,6	1,5	0,6

Šaltinis: Airijos vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinis struktūrinis planas.

Taigi, pagal planą valdžios sektoriaus bendroji skola vidutinės trukmės laikotarpiu liktų mažesnė už Sutartyje nustatytą 60 % BVP pamatinę vertę. Todėl, remiantis plano politikos įsipareigojimais ir makroekonominėmis prielaidomis, plane pateiktas grynųjų išlaidų planas dera su skolos reikalavimu, nustatytu Reglamento (ES) 2024/1263 16 straipsnio 2 dalyje;

Plano grynųjų išlaidų įsipareigojimų poveikis valdžios sektoriaus balansui

(19) remiantis plane pateiktu grynųjų išlaidų planu ir prielaidomis, valdžios sektoriaus perteklius pasiektų 1,7 % BVP 2025 m., sumažėtų iki 1,4 % 2026 m. ir 1,1 % 2027 ir padidėtų iki 1,6 % 2028 m. Taigi, pagal planą valdžios sektoriaus balansas koregavimo laikotarpio pabaigoje (2028 m.) neviršytų 3 % BVP pamatinės vertės. Be to, per dešimt metų po koregavimo laikotarpio (t. y. iki 2038 m.) valdžios sektoriaus deficitas neviršytų 3 % BVP. Todėl, remiantis plano politikos įsipareigojimais ir makroekonominėmis prielaidomis, plane pateiktas grynųjų išlaidų planas dera su deficito reikalavimu, nustatytu Reglamento (ES) 2024/1263 16 straipsnio 2 dalyje;

Makroekonominės plano prielaidos

(20) planas grindžiamas prielaidomis, kurios skiriasi nuo 2024 m. birželio 21 d. Airijai perduotų Komisijos prielaidų. Visų pirma plane naudojamos skirtingos prielaidos dėl aštuonių kintamųjų, t. y.: pradinės būklės (struktūrinio pirminio balanso 2024 m.), potenciliojo BVP augimo, BVP defliatoriaus augimo, realiojo BVP augimo, nominaliosios numanomos palūkanų normos, atsargų ir srautų koregavimo, vienkartinių priemonių ir gamybos apimties atotrūkio panaikinimo. Be to, plane nukrypstama nuo prielaidos, kad fiskalinė politika nesikeis ir pasibaigus koregavimo laikotarpiui, darant prielaidą dėl tolesnio fiskalinio dekonsolidavimo 2029 ir 2030 m. Toliau pateikiamas tų prielaidų skirtumų vertinimas. Prielaidų skirtumai, turintys didžiausią poveikį vidutiniam grynųjų

išlaidų augimui, išvardyti toliau kartu su kiekvieno atskirai vertinamo skirtumo įvertinimu;

(21) plane daroma prielaida, kad 2024 m. struktūrinis pirminis balansas bus didesnis, t. y. 3,7 % BVP perteklius, o Komisija 2024 m. pavasarį buvo numačiusi 2,5 % BVP perteklių. Ši patikslinta pradinė fiskalinė būklė ir kartu plane pateiktos atnaujintos 2024 m. makroekonominės sąlygos atspindi naujesnę nuo pavasario turimą informaciją. Tai atitinka Komisijos 2024 m. rudens prognozę. Todėl šis skirtumas laikomas tinkamai pagrįstu. Vertinant atskirai, dėl jo padidėja vidutinio grynųjų išlaidų augimo viršutinė riba koregavimo laikotarpiu, palyginti su Komisijos prielaidomis.

— Plane potencialiojo BVP augimas plano laikotarpiu yra vidutiniškai 0,3 procentinio punkto mažesnis, palyginti su 2024 m. birželio 21 d. Komisijos pateiktomis prielaidomis. Tai atspindi naujesnius galutinius duomenis, gautus naudojant ES bendrai sutartą metodiką, nei 2024 m. pavasarį turėti duomenys. Be to, plane taip pat daroma prielaida, kad realiojo BVP augimas bus mažesnis, o gamybos apimties atotrūkis bus panaikintas anksčiau, nei numatyta Komisijos prielaidose. Iš tiesų, remiantis Komisijos metodika, Airijos plane numatyta fiskalinis skatinimas turėtų didesnį didinamąjį poveikį realiojo BVP augimui, o gamybos apimties atotrūkis būtų panaikintas iki 2033 m.; pagal planą jis būtų panaikintas jau 2030 m. Todėl šios prielaidos laikomos atsargiomis ir dėl to tinkamai pagrįstomis. Kartu jos prisideda prie mažesnio plane numatyto vidutinio grynųjų išlaidų augimo koregavimo laikotarpiu, palyginti su Komisijos prielaidomis.

— Plane daroma prielaida, kad BVP defliatoriaus augimas plano laikotarpiu bus vidutiniškai 0,1 procentinio punkto didesnis, palyginti su Komisijos prielaidomis. Jis atspindi naujesnius galutinius duomenis nei 2024 m. pavasario duomenys. Todėl ši prielaida laikoma tinkamai pagrįsta. Vertinant atskirai, tai prisideda prie didesnio plane numatyto vidutinio grynųjų išlaidų augimo koregavimo laikotarpiu, palyginti su Komisijos prielaidomis.

— Plane daroma prielaida, kad dėl naujų taupomųjų fondų sukūrimo atsargų ir srautų koregavimas bus didesnis nei pagal Komisijos prielaidas. Mažiau palankią plano prielaidą galima paaiškinti tuo, kad plane remiamasi naujesniais duomenimis. Todėl ši prielaida laikoma tinkamai pagrįsta.

Likę skirtumai nedaro didelio poveikio vidutiniam grynųjų išlaidų augimui, palyginti su Komisijos prielaidomis. Apskritai dėl visų prielaidų skirtumų teorinė vidutinio grynųjų išlaidų augimo viršutinė riba yra didesnė nei ta, kurios, remiantis 2024 m. pavasario Komisijos prielaidomis, reikėtų, kad būtų laikomasi taikytinų fiskalinių taisyklių. Tačiau savo plane Airija įsipareigoja laikytis grynųjų išlaidų plano, kuris yra mažesnis už šią teorinę viršutinę ribą ir taip pat mažesnis, nei pagal Komisijos prielaidas turėtų būti, kad būtų laikomasi fiskalinių taisyklių. Komisija į pirmiau išdėstytą plano prielaidų vertinimą atsižvelgs ateityje vertindama, ar laikomasi grynųjų išlaidų plano;

Fiskalinė plano strategija

(22) remiantis plane pateikta orientacine fiskaline strategija, įsipareigojimai dėl grynųjų išlaidų bus daugiausia vykdomi teikiant papildomas viešąsias paslaugas siekiant patenkinti gyventojų, kurių skaičius sparčiai didėja, poreikius. Be to, Airija finansuos viešojo kapitalo atsargų papildymus didindama viešojo sektoriaus investicijų lygį. Galiausiai Airija sukūrė dvi ilgalaikio taupymo priemones, nes didelė pelno mokesčio pajamų dalis pagal savo pobūdį laikoma nenumatytai gauta. Nors valdžios sektoriaus balanso projekcijos rodo nuolatinį valdžios sektoriaus perteklių, strategijoje daugiausia dėmesio skiriama išlaidoms, nes nenumatytos pajamos daro didelį poveikį nominaliajam balansui. Politikos priemonių, kurios turi būti priimtos, apibrėžimas turi būti patvirtinamas arba koreguojamas ir kiekybiškai įvertinamas metiniuose biudžetuose. Be to, 2025 m. biudžeto plano projekte nurodomos politikos priemonės, kuriomis bus įvykdytas 2025 m. grynųjų išlaidų įsipareigojimas ([10]);

([10]) Žr. Komisijos nuomonę dėl Airijos biudžeto plano projekto, 2024 11 26, C(2024)9056 final.

Plano reformų ir investicijų, kuriomis reaguojama į pagrindinius Europos semestro kontekste nustatytus iššūkius ir atsižvelgiama į bendrus Sąjungos prioritetus, ketinimai

(23) plane aprašomi politikos ketinimai, susiję su reformomis ir investicijomis, kuriomis siekiama reaguoti į pagrindinius Europos semestro kontekste, visų pirma konkrečiai šaliai skirtose rekomendacijose (KŠSR), nustatytus iššūkius ir atsižvelgti į bendrus ES prioritetus. Į planą įtraukta apie 40 priemonių, iš kurių 12 finansiškai remiamos Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo fondo lėšomis;

(24) kalbant apie bendrą sąžiningos žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos, įskaitant Reglamente (ES) 2021/1119 išdėstytus klimato srities tikslus, prioritetą, plane išdėstytos nuoseklios reformos ir investicijos. Klimato kaitos švelninimo priemonės (2019, 2020, 2022 ir 2023 m. KŠSR) apima anglies dioksido mokesčio tarifo padidinimą ir Klimato politikos ir mažo anglies dioksido kiekio technologijų plėtros įstatymo (pakeitimo) projektą; abi priemonės įtrauktos į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą ir nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą. Įstatymu sukuriama teisiškai privaloma sistema, į kurią įtraukti tikslai ir įsipareigojimai, teisės aktuose įtvirtinant tikslą iki 2050 m. pasiekti poveikio klimatui neutralumą, įskaitant penkerių metų anglies dioksido biudžetų ir klimato politikos veiksmų planų priėmimą. Vandens ir nuotekų srities priemonės (2019, 2020, 2022, 2023 ir 2024 m. KŠSR) yra susijusios su Airijos trečiuoju upių baseinų valdymo planu. Plane išdėstytos priemonės, kuriomis siekiama sudaryti sąlygas skaitmeninei pertvarkai (2019 ir 2020 m. KŠSR), nurodytai Nacionalinėje skaitmeninėje strategijoje „Skaitmeninio potencialo išnaudojimas“, ir pasiekti skaitmeninius tikslus, nurodytus Skaitmeninio dešimtmečio strateginėse veiksmų gairėse. Tai apima investicijas į skaitmeninius įgūdžius (kai kurios įtrauktos į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą), prieigą prie skaitmeninių viešųjų paslaugų ir naudojimąsi jomis (kai kurios įtrauktos į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą), visų pirma teikiant dotacijas ir pagalbą MVĮ, paramą įmonių skaitmenizacijai (kai kurios įtrauktos į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą), kibernetinį saugumą didinant išteklius Nacionaliniam kibernetinio saugumo centrui ir junglumą įgyvendinant nacionalinį plačiajuosčio ryšio planą, kurio tikslas – užtikrinti, kad ne vėliau kaip 2028 m. visi Airijos namų ūkiai ir įmonės būtų įtraukti į gigabitinį tinklą ir kad ne vėliau kaip 2030 m. visose apgyvendintose vietovėse veiktų 5G ryšys;

(25) kalbant apie bendrą socialinio ir ekonominio atsparumo, įskaitant Europos socialinių teisių ramstį, prioritetą, plane išdėstytos priemonės, kuriomis siekiama padidinti socialinio ir įperkamo būsto pasiūlą (2019 ir 2020 m. KŠSR) įgyvendinant planą „Būstas visiems“ (kai kurie veiksmai įtraukti į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą) ir planavimo reformą. Įmonių, visų pirma šalies MVĮ, verslo aplinkos rėmimo priemonės (2019 ir 2020 m. KŠSR) apima Baltojoje knygoje dėl įmonių nustatytus veiksmus. Mokslinių tyrimų ir inovacijų rėmimo priemonės (2019 ir 2020 m. KŠSR) apima naujos konkurencingos mokslinių tyrimų ir inovacijų finansavimo agentūros sukūrimą, technologinių universitetų stiprinimą (kai kurie veiksmai įtraukti į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą ir ERPF programas) ir kitas investicijas, paskelbtas strategijoje „Poveikis 2030“. Atsižvelgiant į Europos socialinių teisių ramstį, plane taip pat išdėstytos įvairios iniciatyvos, susijusios su lygiomis galimybėmis ir galimybe dalyvauti darbo rinkoje. Su įgūdžiais susijusios priemonės (2020 ir 2023 m. KŠSR) apima naujos nacionalinės įgūdžių tarybos įsteigimą, nacionalinio mokymo *fondo* lėšų panaudojimą, didesnes einamąsias ir kapitalo investicijas (kai kurie veiksmai įtraukti į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą), vieno nacionalinio pameistrystės modelio kūrimą ir reformas aukštojo mokslo sektoriuje. Plane nurodoma sistema, pagal kurią Airija ketina toliau sudaryti palankesnes sąlygas dabartiniam esminiam kvalifikacijos kėlimo užtikrinimui, visų pirma pažeidžiamoms grupėms ir asmenims, gyvenantiems mažo darbo intensyvumo namų ūkiuose (2019 m. KŠSR). Plane išdėstyta įvairių iniciatyvų dėl tinkamų darbo sąlygų, be kita ko, iki 2026 m. sausio mėn. nustatytinas 60 % valandinio darbo užmokesčio medianos sudarantis nacionalinis pragyvenimą užtikrinantis darbo užmokestis. Plane taip pat išdėstyta socialinės apsaugos ir įtraukties iniciatyvų, be kita ko, susijusių su pažeidžiamų asmenų grupėms skirtomis investicijomis į aktyvumo darbo rinkoje skatinimą (KŠSR 2019 m.), kaip nustatyta strategijoje dėl patekimo į darbo rinką. Tai papildoma reformomis vaikų priežiūros sektoriuje (2019 m. KŠSR), kurios apima visuotines ir su pajamomis susijusias subsidijas pagal nacionalinę vaikų priežiūros programą ir skurdo mažinimo įsipareigojimus, nustatytus pagal Socialinės įtraukties veiksmų gaires. Kalbant apie Europos semestro kontekste paminėtas prioritetines grupes, plane daroma nuoroda į Nacionalinę strategiją dėl negalios ir antrąją Nacionalinę klajoklių ir romų įtraukties strategiją;

(26) kalbant apie bendrą energetinio saugumo prioritetą, plane išdėstyta priemonių, kuriomis siekiama sumažinti bendrą priklausomybę nuo iškastinio kuro, visų pirma investuojant į jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energiją (2022 ir 2023 m. KŠSR) (kai kurie veiksmai įtraukti į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą) ir tinklo jungtis (2022, 2023 ir 2024 m. KŠSR) su Šiaurės Airija ir Prancūzija. Energetikos sistemos atsparumo didinimo priemonės apima skurdesnių namų ūkių finansavimą siekiant didinti privačių pastatų energinį naudingumą (2022, 2023 ir 2024 m. KŠSR) (kai kurie veiksmai įtraukti į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą ir ERPF programas), taip pat veiksmus, susijusius su energijos kaupimu ir paklausos atsaku (2022, 2023 ir 2024 m. KŠSR) ir įtrauktus į Airijos energetinio saugumo strategiją;

(27) kalbant apie bendrą gynybos pajėgumų prioritetą, į planą priemonių neįtraukta;

(28) be to, plane išdėstyta politikos priemonių ilgalaikiam fiskaliniam tvarumui užtikrinti. Skaitmeninės sveikatos strateginėje programoje nurodytos sveikatos priežiūros sistemos ekonominio efektyvumo ir prieinamumo priemonės (2019 ir 2024 m. KŠSR) apima 48 strategines iniciatyvas dėl skaitmeninės sveikatos sprendimų, nepriklausomos komisijos vyresnio amžiaus žmonių priežiūros klausimams įsteigimą, taip pat keturių naujų planinės priežiūros ligoninių steigimą, geresnės pirminės ir nestacionarinės sveikatos priežiūros plėtojimą ir sveikatos priežiūros paslaugų vykdomosios įstaigos restruktūrizavimą vykdant *Sláintecare* reformą (kai kurie veiksmai įtraukti į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą). Priemonės pensijų sistemos tvarumui didinti (2019, 2022 ir 2023 m. KŠSR) apima su darbo užmokesčiu susijusių socialinių išmokų įvedimą, atrinktų darbuotojų automatinį užregistravimą į pensijų sistemą, dviejų ilgalaikių taupymo priemonių („Future Ireland Fund“ (Airijos ateities fondo) ir Infrastruktūros, klimato ir gamtos fondo) sukūrimą, taip pat sutartas socialinio draudimo įmokų didinimo veiksmų gaires. Plane nurodyta, kad Airija toliau spręs agresyvaus mokesčių planavimo problemą (2019 ir 2020 m. KŠSR) įgyvendindama savo pelno mokesčio veiksmų gaires (kai kurie veiksmai įtraukti į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą);

(29) plane pateikiama informacija apie suderinamumą ir, kai tinkama, papildomumą su sanglaudos politikos fondais ir Airijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Plane pateikiama informacijos apie įvairių sanglaudos politikos fondų dydį ir tikslus. Į planą įtraukta lentelė, kurioje nurodyta, kurios struktūrinės reformos ir investavimo prioritetai bus iš dalies įgyvendinti priemonėmis, įtrauktomis į Airijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą ir (arba) sanglaudos politikos fondus;

(30) planu siekiama prisidėti prie Airijos viešųjų investicijų poreikių, susijusių su bendrais ES prioritetais, tenkinimo. Kalbant apie bendrą sąžiningos žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos prioritetą, plane bendrais bruožais apžvelgiamos vykdomos investicijos į išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimą, vandens ir nuotekų tvarkymo gerinimą ir skaitmeninės transformacijos rėmimą. Kalbant apie bendrą socialinio ir ekonominio atsparumo prioritetą, plane bendrais bruožais apžvelgiamos vykdomos investicijos, susijusios su parama įmonėms, moksliniams tyrimams ir inovacijoms, įgūdžiams, aktyvumui darbo rinkoje, vaikų priežiūrai ir būstui. Kalbant apie bendrą energetinio saugumo prioritetą, plane bendrais bruožais apžvelgiamos investicijos, susijusios su modifikavimu, jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energija ir tinklo jungtimis;

Komisijos vertinimo išvada

(31) apskritai Komisija laikosi nuomonės, kad Airijos planas atitinka Reglamento (ES) 2024/1263 reikalavimus;

(32) pagal Reglamento (ES) 2024/1263 17 straipsnį Taryba Airijai turėtų rekomenduoti plane nustatytą grynųjų išlaidų planą;

BENDRA TARYBOS IŠVADA

(33) Taryba palankiai vertina Airijos vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinį struktūrinį planą ir mano, kad jo visapusiškas įgyvendinimas padėtų užtikrinti patikimus viešuosius finansus ir remti valstybės skolos tvarumą, taip pat tvarų ir integracinį augimą;

(34) Taryba atkreipia dėmesį į Komisijos atliktą plano vertinimą. Tačiau Taryba prašo Komisijos pateikti būsimų planų vertinimą atskirame dokumente, o ne Komisijos rekomendacijose dėl Tarybos rekomendacijų;

(35) Taryba atkreipia dėmesį į Komisijos atliktą grynųjų išlaidų plano vertinimą ir pagrindines plane pateiktas makroekonomines prielaidas, taip pat į plano grynųjų išlaidų plano poveikį valdžios sektoriaus deficitui ir skolai. Taryba atkreipia dėmesį į Komisijos vertinimą, kad makroekonominės ir fiskalinės prielaidos, nors kai kuriais atvejais skiriasi nuo Komisijos prielaidų, be kita ko, siekiant atsižvelgti į atnaujintus makroekonominius ir fiskalinius duomenis, iš esmės yra tinkamai pagrįstos ir paremtos patikimais ekonominiais argumentais. Taryba atkreipia dėmesį į plano plačią fiskalinę strategiją ir perspektyvai kylančią riziką, kuri galėtų turėti įtakos makroekonominio scenarijaus realizavimui ir pagrindinėms prielaidoms bei plano grynųjų išlaidų plano įgyvendinimui. Visų pirma Taryba atkreipia dėmesį į Airijos valdžios institucijų pageidavimą dėl iškraipymų, kuriuos sukelia santykinis Airijos tarptautinio sektoriaus mastas, nacionalinių pajamų vidaus analizėms naudoti pakeistus parametrus. Atitinkamai, Airijos nominaliajai fiskalinei būklei poveikį daro galimos nenumatytos pelno mokesčio pajamos, kurios panašiai išskiriamos daugelyje Airijos vidaus fiskalinių vertinimų. Todėl Taryba atkreipia dėmesį į tai, kad buvo sukurtos dvi taupymo priemonės fiskaliniams rezervams kaupti; viena priemonė bus naudojama siekiant įveikti būsimus

struktūrinius iššūkius, o kita veiks anticikliškai ekonominio ar fiskalinio nuosmukio atveju ir padės Airijai siekti su klimatu susijusių ir aplinkos apsaugos tikslų. Taryba taip pat pažymi, kad geopolitinė rizika gali daryti spaudimą gynybos išlaidoms;

(36) Taryba tikisi, kad Airija bus pasirengusi prireikus pakoreguoti savo fiskalinę strategiją, kad užtikrintų savo grynųjų išlaidų plano įgyvendinimą. Taryba yra pasiryžusi atidžiai stebėti ekonominius ir fiskalinius pokyčius, įskaitant pokyčius, kuriais grindžiamas plano scenarijus;

(37) Taryba mano, kad būtina laiku iki kito fiskalinės priežiūros etapo surengti tolesnes diskusijas siekiant bendro sutarimo dėl bendrųjų grynųjų išlaidų augimo tempų poveikio metinei priežiūrai;

(38) Taryba atkreipia dėmesį į Komisijos pateiktą reformų ir investicijų poreikių bei ketinimų, kuriais reaguojama į pagrindinius Europos semestro kontekste nustatytus iššūkius, aprašymą ir pabrėžia, kad svarbu užtikrinti tokių reformų ir investicijų įgyvendinimą. Remdamasi Komisijos pateiktomis ataskaitomis Taryba įvertins tokias reformas bei investicijas ir stebės jų įgyvendinimą Europos semestro kontekste;

(39) Taryba laukia Airijos parengtų metinių pažangos ataskaitų, kuriose visų pirma pateikiama informacija apie pažangą įgyvendinant Tarybos nustatytą grynųjų išlaidų planą ir platesnio masto reformų bei investicijų įgyvendinimą Europos semestro kontekste,

REKOMENDUOJA Airijai:

1. užtikrinti, kad grynųjų išlaidų augimas neviršytų šios rekomendacijos I priede nustatytų didžiausių rodiklių.

Priimta Briuselyje 2025 m. sausio 21 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

A. DOMAŃSKI

I PRIEDAS

Didžiausias grynųjų išlaidų augimo tempas (metinis ir bendras augimo tempai nominaliąja verte)

Airija

Metai		2025	2026	2027	2028	2029
Augimo tempas (%)	Metinis	5,1	6,5	4,9	5,4	4,7
	Bendras (*)	15,4	22,8	28,9	35,8	42,3

(*) Bendras augimo tempas apskaičiuojamas atsižvelgiant į 2023 bazinius metus. Bendras augimo tempas naudojamas atliekant metinę *ex post*atitikties stebėseną kontrolės sąskaitoje.